

Ruttförslag för den som kommer upp från norra Östersjöns skärgårdsområden.

Varför välja att segla till regionen i Norra Bottenhavet och Kvarken? Vi har svaret:

- Under sommarmånaderna blir det aldrig mörkt under nätterna och ännu någon vecka efter midsommar går solen knappt ned. Det ständiga ljuset skapar en speciell stämning.
- Vattnen är rena. Ingen "ärtsoppa". Inomskärs, på Bottenhavssidan av Vasa skärgård, blir havsvattnet dessutom förhållandevis varmt upp kring 18-21 grader.
- Kölens bergsmassiv minskar effektivt kraften i vindarna och det är mer ofta helt lugnt, speciellt under nätterna. Många väljer att därför göra de långa överfarterna nattetid. Det är ju ändå ljust.
- Österbottens kulturstäder, skärgårdsbyar och fyrplatser är unika i sitt slag.
- Höga Kusten utgör definitivt Östersjöns vackraste skärgård. Österbottens skärgård erbjuder definitivt navigatören på spänning och i Höga Kustens skärgård har navigatören 100 % fritid.
- I Österbottens kustland har de flesta svenska som modersmål. Det underlättar en svensk.
- Håll reda på vattenväxlingsprospekt via mareografernas websidor.

BOTTENHAVET RUNT

För en seglare kan det vara en god idé att följa Coriolisströmmen, som går motsols runt Bottenhavet. Strömhastigheten är mellan 0,2 – 0,3 knop. För att gå runt Bottehavet med segelbåt ligger man omkring 100 timmar i havsströmmen och då är det lätt att räkna ut distansen som blir på plussidan. Det blir 20-30 sjömil på plus. Seglar man medsols blir resultatet det motsatta och slår man ihop summorna så utgör skillnaden i de båda alternativen en distans på omkring 50 sjömil. Endast utanför Gävlebukten, där vattenmängderna sprids över ett större område, är coriolisströmmen svagare.

Hur man än bygger rutten, så får vi två eller tre långa transportdistanser. Från Raumo-Kylmäpihlaja till norra sidan av Björneborg är det rätt tomt på strandhugg för normaldjupa moderna segelbåtar. Området längs Gävlebukten kan också bli rätt så tråkigt, vilket naturligtvis kan avhjälpas om man har tid att göra strandhugg vid buktens kust. Beroende på var man väljer att gå över Kvarken kan det bli fråga om en längre eller också en kortare distans.

Tre faktorer har avgjort våra bedömningar av vilka den viktigaste är "MYS-faktorn". Det skall vara mysigt! Den väger 50 %. De övriga procenten kommer från a: sevärd och b: servicens nivå. Det är också bra att blanda med utskärshamnar och gästhamnar i ruttvalen.

OM ATT TA SIG UPP NORRUT

Vi börjar vid Mariehamn. De platser som tillåter djup på mer än 2,2 meter har vi streckat under.

- **Mariehamn, ÅSS Marina**
Här skall man nog som seglare välja att ligga på västra sidan av staden vid ÅSS Marina. Platsen bjuder på mycket MYS, god service och sevärt. En 100:a alltså totalt sett.
- **Glada Laxens restaurang, Bärö**

Ruttvalet vid Åland må bli ett eget val. Det är något längre att gå runt norra vägen, men där är det å andra sidan mer natur och mindre folk. Ett gott etappmål utgörs av Nystad. Våra egna seglare brukar inte missa restaurang Glada Laxen, på Bärö mitt emot Enklinge, på vägen till Nystad. Farleden från Bärö via Fiskö mot Nystad har 2,1 meters ledgångsdjup, vilket håller bort många moderna långfärdsbåtar. Alternativet för dem är den något längre 4,8 m farleden via Lappo.

- **Lappo, Katanpää och Enskär (Isokari)** kan bra utgöra "småstopp" på vägen mot Nystad. Många väljer att inte gå in till Nystad i syfte att spara tid, eller för att man redan upplevt staden. Man kan välja att gå ut från Enskär (isokari) och ta kurs på Kilhamn. Distansen är då ca 80 sjömil.
- **Nystad, (Uusikaupunki)**
Nystads gästhamn har ett flertal gånger valts till Finlands bästa gästhamn och det finns goda förklaringar till det. I Nystad finns även möjligheter att ordna med långtidsförtöjning av båten. Observera att det grundar upp något knappt före servicehuset till 1,8 m ledgångsdjup.
- **Kylmäpihlaja**
Kylmäpihlaja utgör också ett bra alternativ att starta ifrån för sträcket mot norr. Därifrån till Kilhamn är sträckan ca 55 sjömil. Man kan välja att gå 3,4 meters farleden innanför skärgården utanför Luvia söder om Säbbskär (Säppi) om man vill bort från havet en stund. Där finns inga djupsäkrade hamnar för en modern långfärdsseglare, men i alla fall skydd. Båtar som går grundare än 2,0 meter kan med fördel gå upp den inre, och rätt sevärda, 2,0 meters farleden som börjar intill Raumo.
- **Raumo (Rauma)**
Små båtar kan gärna besöka Raumo och då utgör Poroholma camping bästa alternativet. Ledgångsdupet är som sagt 1,5 m. Djupare är Syväraumanlahti (2,0 meters farled), men inte på samma sätt någon höjdare. Trästadens, ett världskulturarv (UNESCO) är dock värt besöket. Norrut kan man sedan gå, via Olkiluoto kärnkraftverk, längs 2,0 meters farleden, som går upp mot Sebbskär (Säppi).
- **Vähä-Huilkrunni**
Hamnvärden kanske överdriver djupen vid bryggorna "något". Där finns en öppen bastu att elda och det är ett trevligt ställe där man kan vila upp. Se upp för grunden som ligger litet här och där.
- **Räfsö, (Reposaari)**
Räfsö båtrutt är 1,2 meter djup, vilket är synd, för platsen är i och för sig bra och de gamla hamnbostadskvarteren trevliga att ta en titt på. Hamnvärden anmäler i och för sig att hamnens djup är knappt 2,0 meter så om man har stryktålig köl kan man försöka göra en trevare.
- **Sälgskär (Seliskeri)**
Seliskeri är ett hyfsat pausalternativ norr om Björneborg (Pori) alldeles invid 3,4 meters farleden norrut.
- **Ouraluoto**
Den som väljer att gå upp 1,8 meters farleden kan utforska Ouraluoto på vägen.

ÖSTERBOTTEN OCH KVARKEN - SOLRUTTENS EGEN REGION

- **Kilen (Kiili)**
Ledgångsdjup 2,4 meter. Gästhamn i utvecklingsskede. Hembygdsgårdområdet är beundransvärt. Hamnen är rätt fridfull, även om ungdomarnas biltrafik kan störa vissa nätter. "MYS-faktorn" rätt så ok.

Knappt söder om Kilen ligger Nordens näst största fyr, **Yttergrund**. Djupa båtar kan ankra utanför fyrhamnen. Fyrområdet är sevärt.

- **Kristinestad (Kristiinankaupunki)**

Ledgångsdjup 2,2 meter. Gästhamnen ligger rätt öppet vid en lång pontonbrygga. Omedelbart intill bryggan finns bränsledepå, en servicestation, hotell och en supermarket. På andra sidan bron ligger den idylliska månghundraåriga väl bevarade trästaden. Mycket sevärd!

- **Kaskö (Kaskinen)**

Kaskö gästhamn har långa anor. Det är den enda gästhamnen i hela landskapet Österbotten som har varit försedd med djupsäkrad farled fram till sommaren 2015 och den har därför varit rätt väl besökt. Farleden som stryker förbi intill har ett ledgångsdjup på 3,4 meter. Tyvärr är hamnen öppen för så gott som de flesta normalt rådande vindar och svår att ligga vid om det blåser upp. Trästaden är väl värt ett besök och det är också fyrplatsen **Sälgrund** som ligger på en ö utanför handelsfartygens hamn.

- **Gåshällan**

Gåshällan utgör en förträfflig rastplats med stor MYS-faktor vid Skepparklubbens utfärdshamn. Litet knepigt för dom djupaste båtarna, som nog bör använda ankarplatsen.

- **Molpehällorna**

Bra som rastplats. Sedan bryggpontonen hotat sjunka och avlägsnats ligger hamnen öppen för nordliga vindar.

- **Bergö, Södersund**

Gästhamn. MYS-faktorn är "OK". Hamnen ligger en bra bit från den sevärda byn. Cyklar brukar finnas att låna. Vi rekommenderar ett stopp och att man vandrar omkring på den här idylliska skärgårdsön och speciellt då ända ut till Bredhällans traditionsrika båthamn och badplats.

- **Vasa skärgård**

Om det finns semestertid över kan man från Bergö bekvämt ta sig vidare upp till Vasa och därefter segla i skärgården runt Replot. Gästhamnen vid **Wasa Segelförening** har all tänkbar service. I Vasa kan man bunkra upp och staden är värd att uppleva. Djupaste macken finns vid **Brändö** sund. Djupare utfärdsmål att rekommendera i Vasa med skärgård utgörs av Jannes Saloon vid **Granskär, Larsbjörkaskär, Replot, Djupkastet, Kummelskär. Valsörarna** är ett bra val på vägen över till Sverige eller som slutligt mål i händelse man valt att gå ner längs finska kusten.

- **Fäliskär, Rönnskären**

Utfärdshamn och Naturstation. Gammal idyllisk lotsplats med mycket MYS. Traditionellt har seglare från Vasa gått hit för att invänta väder (vanligtvis natten) i syfte att "gå över" till **Ulvön** vid Höga Kusten på svenska sidan Bottenhavet. På vägen över kan man kroka av och ta en någon timmes titt på **Strömmingsbådan** om vädret tillåter.

- **Strömmingsbådan**

En pärla i havet rent ut sagt. Mycket litet service dock och mycket trångt, så hjälp varandra! Också ett alternativ på vägen över till "andra sidan vattnen" för att lära känna "Vattusvenskarna" och deras Sverige.

ÖVER TILL SVERIGE

- **Överfartsalternativen**

Som redan nämndes är ett populärt val att gå över någon vacker natt raka vägen ut från **Fäliskär**. Att gå över Bottenhavet till **Höga Kusten** utgör det allra vanligaste alternativet. Till **Skeppsmalen** vid Skag (med mindre båt) är sträckan 50 sjömil, till **Trysunda** 56 sjömil och till **Ulvön** 60 sjömil. Till **Örnsköldsvik** likaså ca. 60 sjömil.

Många väljer också att gå från **Fäliskär** mot nordväst i syfte att besöka det förunderliga **Norrbyuskär**. De har ny brygga vid Tannskäret. Då går man antingen direkt dit eller så krockar man in via **Järnäs**. Distansen till Järnäs är ca 40 sjömil och det är 5 sjömil ytterligare till Norrbyuskär. Norrbyuskär utgör också ett gott alternativ för de som är på väg ner mot Höga Kusten från Valsörarna.

Om man har en mindre båt är en annan god möjlighet är att först gå upp till natursköna **Norrskär** (även om hamnen inte är någon pärla). Därifrån är det en kort bit, 30 sjömil, över till Järnäs eller Norrbyuskär och fyrarna är i sikte hela vägen över. Mobiltelefonen bär också större delen av överfarten. Det här är skälen till att i synnerhet motorbåtar väljer den här rutten. Mindre segelbåtar, och skeppare med mindre vana av öppet hav tenderar också att ta den här vägen.

De som valt att gå runt den stora ön Replot utanför Vasa och eventuellt valt att då också något norröver besöka **Kummelskärs** naturstation kan välja att gå till **Byviken** på norra sidan Holmön och sedan börja segla ner via **Obbola** utanför Umeå. Många går från Valsörarna till Byviken för att ha Holmön som nordligaste vändplats.

HÖGA KUSTEN

Utan tvekan Östersjöns absolut vackraste skärgård och vad behöver egentligen mer sägas. Ulvön utgör Höga Kustens mest populära hamn och där finns all tänkbar service och också 100 % MYS för alla. Några andra hamnar nämndes redan, men speciellt omnämmande bör ändå Östersjöns högsta ö Mjältön med naturhamnen **Baggviken** få. Djupa segelbåtar ankrar i Baggviken.

Förutom de som redan nämnts är det skäl att nämna **Docksta** varifrån man kan ta sig upp till Skuleberget. **Norrfällsviken** bjuder på badstrand mm. **Bönhamn**, varifrån det går en turbåt till Högbondens fyr. **Häggvik**, därifrån man kan ta en promenad till Mannaminne. På väg ner mot **Härnösand** kan man ta in vid **Lustholmens** utfärdshamn.

SVENSKA BOTTENHAVSKUSTEN TILL ÖREGRUNDS SKÄRGÅRD

Speciellt omnämmande har följande fått: **Mellanfjärden** mellan Sundsvall och Hudiksvall. **Hölick** och **Agö** utanför Hudiksvall. **Skärså** en bit norr om Söderhamn. Så naturligtvis **Storjungfrun** innan klivet ut över Gävlebukten, om man nu väljer att gå rätt över. Och sedan är man "redan" nere vid **Öregrund**.